

Een van onze vroegere medewerkers op de Radio-montage, de heer A. A. van Zutphen, emigreerde een half jaar geleden naar Los Angeles; wij publiceren zijn brief, omdat zijn ervaringen als emigrant in bepaalde opzichten anders zijn, dan wij hier in Nederland zouden denken.

Emigrant vertelt

I

De heer Koning vroeg mij of ik Just had om een stukje te schrijven voor het VDH-tje over mijn nieuwe „Vaderland“ California. Als oud-Van der Heemner wil ik met alle plezier gevolg geven aan dit verzoek, temeer daar ik mijn oud-collega's vrienden en chefs, al meermalen beloofd heb om af en toen wat van mij te laten horen. Dit is dan ook de gelegenheid om als het ware één brief te schrijven aan jullie allemaal.

Het viel niet mee om een geschikt onderwerp te kiezen; er is eigenlijk te veel om te vertellen over California, of liever gezegd de gemeente Los Angeles waar ik momenteel woon.

Op 27 juli 1959, bijna vijf en een halve maand geleden, maakte ik voor het eerst kennis met de indrukwekkende wereldstad Los Angeles. Het centrum, Down Town (Los Angeles) bestaat uit enorme zakenwijken, kaarsrechte straten, die elkaar vrijwel loodrecht snijden, en prachtige parken met vijvers en dadelpalmen. De bevolking van L.A. bestaat uit een bonte mengeling van allerlei rassen en nationaliteiten.

De Chinese bevolking heeft een eigen wijk, het bekoorlijke China Town, met zijn restaurants, hotels, supermarkts, tempeljes, alles opgetrokken in de oude Chinese bouwstijl; een beetje rommelig en een tikkelijke grizeelig, maar bij nacht, als alles in kleuren verlicht is, buitengewoon feestelijk en gezellig.

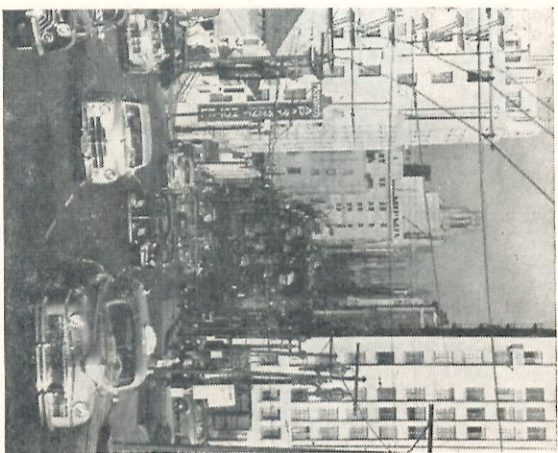
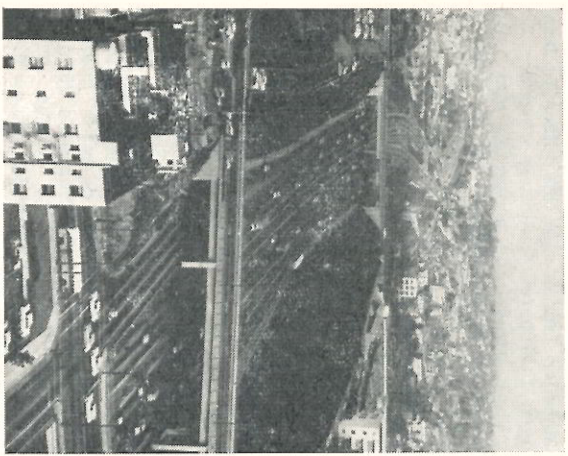
harten, tuinscharen en wat dies meer zij ziet, dan kun je er honderd dollar om verwedden dat er een Japanees achter het stuur zit. Dit zijn de beroemde „Japanese Gardeners“. Deze heren onderhouden tegen redelijke betaling de grote tuinen van de welgestelde Amerikaanse families of zijn in dienst van de gemeente om de vele parken te onderhouden.

Over de negerbevolking is al heel veel geschreven en verteld. In Nederland heeft men de somberste voorstellingen van de rassendiscriminatie ten aanzien van de negers. Ik verwachtte bij mijn aankomst in New York dan ook niets anders te zien dan apart zittende groepen blanken en kleurhingen in wachtkolken op de stations, in de bussen en in de treinen. Ik was niet weinig verrast toen ik zowel in New York, Detroit, Chicago en honderden andere stations, die we gedurende de v'erdagse treinreis van New York naar L.A. hebben aangegezien, blanken en kleurhingen broederlijk naast en bij elkaar zag zitten. Wat wel opvalt is, dat beide groepen zich praktisch niet met elkaar bemoeien.

Hoewel negers er in L.A. wonen is moeilijk te schatten, maar wat wel zeker is, dat hun aantal het miljoenen overschrijdt. Ze wonen in hele grote wijken vlak bij het centrum en ofschoon men deze wijken als goedkope buurt beschouwd, zijn het toch geen arme buurten. De huizen zijn soms mooier dan die van de blanken, vooral daar waar welgestelde kleurhingen wonen. Prachtige gazons, glimmende luxe sleën en goed onderhouden straten. Men zegt dat deze mensen veel meer geven om uitentijde praal dan om het interieur van hun huis. Ach, er wordt zoveel over hen gepraat, maar wat er van waar is, dat is vaak verrassend. Vanzelfsprekend hebben ook zij hun goede en slechte eigenschappen.

Voor \$ 1.25 krijg je er een Chinees dhoeftje aangeboden van de bovenste plank uit de vettige Chinese keuken. Behalve Chinezen wonen er in L.A. talrijke Japanezen, die in tegenstelling tot de Chinezen van beroep bloemist, tuinder of juwelier zijn.

Ze bezitten mooie groente- en bloemenkwekerijen buiten de stad en vrijwel alle grote bloemenzaken in L.A. Wanneer je een kleine vrachtwagen volgeladen met tuinstangen, grasmaaiers,

den, vooral de bokswereld telt tientallen kampioenen. De wedstrijden en uitslagen worden op de T.V. spreken voor zich zelf; altijd en altijd weer reukten er negers. 't Is ook niet te verwonderen dat ze vroeg of laat wereldkampioen worden, ik gun ze dat ook van harte. Naast dit harde beroep zijn er gelukkig ook negers die in goede doen vertieren en tot de intelligentsia van de maatschappij worden gerekend, maar de vele topfuncties zijn voor hen toch nog altijd onbereikbaar.

Laten we dit precarie onderwerp maar verder met rust laten en overgaan op het vrolijke volkje met zijn vlammeende hartstocht voor romantiek: de Mexicanen. Sinds de komst van de Spanjaarden in 1769 in California en de oprichting van San Diego en iets later Los Angeles eigenlijk Cita de los Angeles (stad der Engelen) zijn er altijd Mexicanen geweest in L.A. De Spaanse invloeden zijn heden ten dage nog merkbaar. Bijna alle steden en dorpjes hebben Spaanse namen en worden ook op zijn Spaans uitgesproken. Oorspronkelijk waren de Mexicanen of vagabonds (cowboys) of Don zus en zo (dat zijn rijke grootgrondbezitters van z.g. ranchos). Nu zijn ze meestal werkzaam in fabrieken of losse arbeiders.

Het zijn arme mensen en meestal door eigen schuld. Het zijn vaak lute kerels die veel doen aan fiesta en siesta, feesten en rusten. Dit is nu eenmaal hun natuur: vrolijkheid, romantiek en snurken. Geen wonder dat ze niet mee kunnen komen in het jachtige Amerikaanse stadsleven.

De Amerikanen hebben ook geen greintje eerbied of achting voor deze lieden en nog minder pardoen. Op de Mexicaanse open markt is het vrolijke volkje te zien en te beluisteren. Het honte gekakel om je heen doet je denken aan enorme bedrijvigheid, maar het is meer een uiting van hun temperament.

Jonge meisjes met een bosje kippen (aan de poten vastgebonden en de koppen naar beneden hangend) in de hand, of een mand vol met ondefinieerbare, fel gekleurde vruchten op het hoofd, bieden je in zoet vloeiend Mexicaans hun koopwaar aan. In de vleescentjes zitten ongeloflijk lelijke oude vrouwen — die eens net zo mooi en schoon waren als de donkere, temperament-

(Vervolg pag. 3 kolom 2)

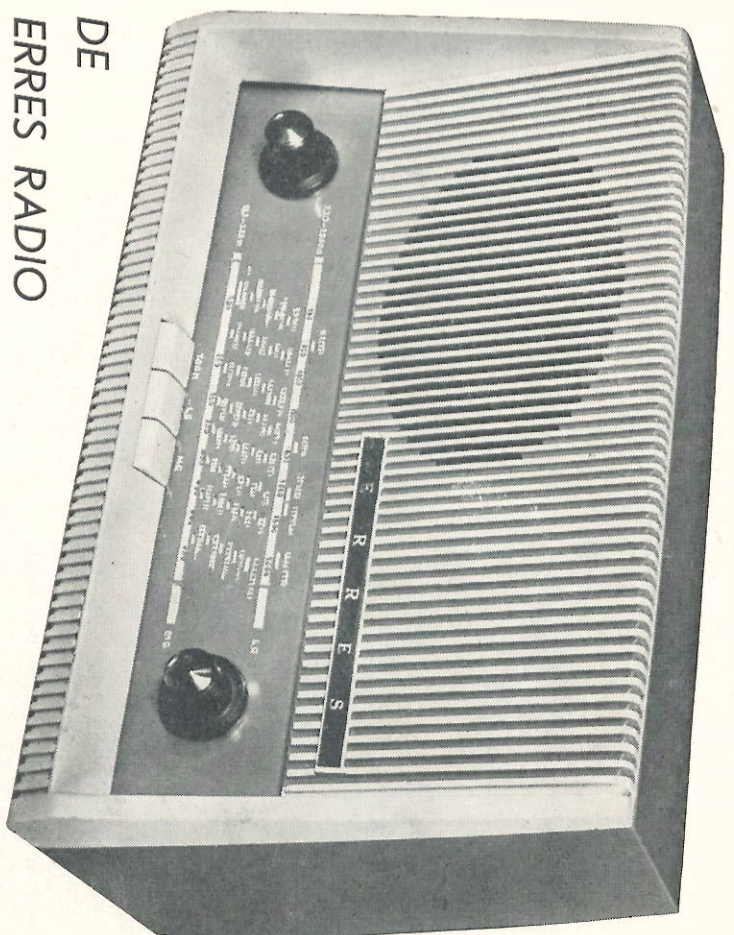
Slet jongetje en de bezetenheid

Enige tijd geleden is een knaapje van twaalf jaar de prooi geworden van een sportjerd. Op de Vebene speelde de plaatselijke club tegen de Hiltersumse ratiomannen. Enkele minuten voor het einde, toen de ratiomannen in het voordeel stonden met 3-2, passeerde de linksbinnen van hun tegenpartij hun achterhoede, kwam alleen voor de doelman te staan en schoot de bal langs deze heen naar het doel. Dat zou vaak zijn geweest, als niet toen „het jongetje“ in actie was gekomen, die zijn voet door het net stak en de bal het doel uittraptte. Hij was er zo „in“, dat in zijn jeugdige uur hij zelf ook in het veld en de doelman was. Voordat hij 't wist, schoot zijn voet uit.

Maar deze prille sportcarrière van dit knaapje wierp hem tegelijk in de leeuwenkooi der volwassene sportenthusiasten. Deze stoven op hem af, grepen als grote helden de kleine en machteloze prooi en uitilden hem af, zodat het diep ontgoochelde kereltje met kapotte bril, met blamugelagen ogen en pynlijke leden huiltend van het veld naar huis ruchtte. De sport had hem te pakken gehad: eerst geestelijk in zijn verovering en daarop gevolgd door onwettig ingrijpen; toen in de hamerende slagen van de sportmuntikken op zijn jonge lijf.

Misschien heeft hij voor later een les gekregen die hem ten nutte kon worden: „dat je nooit door iets te pakken nemen, noch door de sport zelf noch door de supporters van de spelers. In beide gevallen loop je de risico van de mischieters. Als al te enthousiast kijker en belover van de sport kan je voet mischieten, waar die moet blijven staan. En dan krijg je te erraren, dat de woedende knuisten van de voetbal-fans mischieten en je body krakend kan hij er „wijzer“ van worden. 't Is bedoeld dat nu niet in de zin, zoals het onder ons veelal spraakgebruik is van „eraan verdlenen“, maar echt, heel gewoon, nuchter genomen: een beetje levenswijzer. Wie zich door iets of iemand te pakken laat nemen, is op dat moment zich zelf kwijt; iets anders is over hem de baas geworden. Daardoor trop je een bod uit een net, waar je niet in mag komen; en daardoor sla je als grote kerels samen op een weerloos jongetje. Het maakt je altijd in staat tot onwaardige dingen. Zelfbescherming is altijd een eerste voorwaarde van alle levenswijsheld geweest.

Scheuwer.

DE ERRES RADIO KY 592

De Erres-radioserie is onlangs met een kleinnood uitgebreid, waarmee een nieuw terrein is aangeboord, namelijk van de kleine, leuke radio-toestelletjes in de lagere prijsklasse.

In de haute-couture serie, waarmee Erres reeds geruime tijd voor de prachtige grotere toestellen in houten kasten reclame maakt, staat de KY 592 met zijn verfijnde kleurencombinatie (grijsbeige met rood) een uitstekend figuur.

De laatste jaren wordt het steeds meer gebruikelijk, dat de grotere kinderen over een eigen kleine radio beschikken. Onders, die ter gelegenheid van een verjaardag of een examen met goede afloop hun kinderen willen verrassen, zullen met de KY 592 een schot in de roos doen.

Door zijn handige afmetingen is dit type ook bijzonder geschikt om als tweede toestel in het gezin te worden gebruikt.

Voor de interessante prijs (f 125,-) biedt dit toestel veel. Het belangrijkste is wel de goede geluidswaername. Vele stations op de midden- en lange golf zijn er mee te ontvangen. Voor de sterke stations is de ingebouwde ferritkern voldoende.

Deze antenne zorgt voor een verhoogde selectiviteit: door de richtwerking van de ferritkern kan men het toestel draaien, tot men op een bepaald station de gunstigste ontvangst krijgt. Bovendien heeft men dan de minste last van storingen, en fluitjes van de naburige zenders.

Met de drukknop „toon“ beschikt de bezitter van de KY 592 over een klankkleur-regeling, waardoor hij in staat is naar eigen smaak de hoge en lage tonen te regelen. Interessant is verder, dat in dit toestel de nieuwe techniek is verwerkt, die bekend staat als „printed circuit“, waardoor een stabiele kwaliteit wordt verkregen. De stationsstaat is van plastic, dus onbreekbaar.

De KY 592 wordt eveneens in verschillende afmetingen naar vele landen geëxporteerd; door dampeling van de verzending naar tropenlanden.

Voor de gehetereerdeerden volgen hieronder nog enige technische gegevens van de KY 592:

1. 4 buizen: UCH 81, UBF 89, UCCL 82, UY 85.
2. 2 golfgebieden: LG: 1000 — 2060 M. MG: 185 — 575 M.
3. 3 drukknoppen: LG, MG, klankkleur.
4. 1 luidspreker: ovaal, 15 x 10 cm.
5. grote ferritkernantenne.
6. Voeding: 220 volt, wissel- of gelijkspanning.
7. Kast: two-tone kast vol polystyrol, grijsbeige met rood. Afmetingen: 32 x 21 x 14 cm.

VERVOLG VAN PAG. 2

volle shoritas — achter dikke plakken rauw vlees, bedekt met honderden vliegen. De heren ontbreken ook niet. Achter hoge stapels groente en watermeloenen staan ze breed grijzend en met drukke gebaren de zaak aantrekkelijk te maken. De kopers zijn niet alleen Mexicanen; allerlei nationaliteiten doen hier inkopen. Ik moet toch toegeven dat het er gezellig „winkelen“ is.

(Wordt vervolgd).